

BİR EVLİLİKTEN SAHNELER

Ingmar Bergman 1918'de Uppsala'da doğup 2007'de Fårö'da öldü. İsveçli film ve tiyatro yönetmeni, tiyatro yöneticisi, dramaturg ve yazar Bergman altmışın üzerinde film yönetmiş, 170 oyun sahnelemiş, yüzün üzerinde kitap ve makale kaleme almıştır. *7. Mühür*, *Yabancı Çilekleri*, *Persona* ve *Bir Evlilikten Sahneler* adlı filmleri ile *Büyülü Fener* adlı otobiyografisi önemli eserleri arasındadır. Sadece tiyatro alanında değil tüm eserlerinde Shakespeare, Molière, Ibsen ve Strindberg'in yoğun bir şekilde tesiri altında kalan Bergman'ın, Tanrı'nın yokluğu, ölüm gerçeği, bozulan aile düzeni ve modern hayatla çatışan arzular sıklıkla işlediği temalar arasındadır. Sinema tarihinin gelmiş geçmiş en büyük yönetmenlerinden biri olduğu kabul edilir.

Öncel Naldemirci 1983 yılında İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. Aynı üniversitede Modern Fransız Edebiyatı ve Fransızca-Türkçe Çeviri derslerini izledi. Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde yüksek lisansını tamamladıktan sonra İsveç'te Göteborg Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden doktorasını aldı. Uzmanlık alanı olan sosyoloji dışında psikanaliz, edebiyat ve tiyatroyla yakından ilgileniyor.

INGMAR BERGMAN

Bir Evlilikten Sahneler

Senaryo

İsveççe aslından çeviren
Öncel Naldemirci

YAPI KREDİ YAYINLARI

Önsöz

Bu metni okumak zorunda kalacak okurlar metnin içinde kaybolmasın diye, pek âdetim olmasa da, altı sahneyle ilgili açıklamalar yapmalıydım. Bu açıklamaları fazlasıyla yönlendirici bulup aşağılanmış hissedecek okurlar aşağıdaki satırları atlayabilirler.

Birinci sahne: Johan ve Marianne değişmez normların, maddi olarak rahat ve güvenli bir hayat ideolojisinin çocuklarıdır. Burjuva yaşam tarzlarının baskılayıcı olduğunu ya da hakiki olmadığını hiçbir zaman hissetmediler. Bu yaşam tarzını benimsediler ve devam ettirmeye hazırlardı. Daha önceki siyasi faaliyetleri buna tezat değildir, sadece bu hayat tarzını olumlayacak niteliktedir.

İlk sahnede neredeyse ideal bir evlilik resmi çizerler ve bunun hemen karşısında cehennem gibi bir evlilik temsili vardır. Usul usul kendilerini yüceltir ve kendi evliliklerinin en iyisi olduğunu düşünürler. Genelgeçer çözüm önerileri ve basmakalıp nezaket sözleri kulakları tırmalar. Peter ve Katarina içler acısı kaçıklar gibi görünür; oysa Johan ve Marianne ideal bir evlilik için gereken her şeyi düşünmüşlerdir. Bu sahnenin sonunda onlar da küçük bir sürtüşme yaşar. Bir seçim yapmaları gerekir. Önemsiz görünen bir yara sarılır ve iyileştirilir ama yara iltihaplanır. En azından ben öyle düşündüm. Eğer siz başka türlü düşünürseniz o da olur.

İkinci sahne: Her şey hâlâ idealdir, neredeyse muhteşem. Sadece karşılıklı anlaşmayla ve nüktedan bir şekilde çözülen küçük sorunlar vardır. Johan ve Marianne'ın meslekleri ve iş ortamları tanıtılır. Marianne'ın içini kemiren ama ismini koyamadığı bir endişesi vardır. Bu kaygıyı tanımlayamaz, hatta kavrayamaz ama Johan'la arasında bir şeylerin ters gittiğini sezer. İlişkilerindeki çatlağı onarmak için çaba gösterir ama yetersiz kalır ve başarılı olamaz. Johan ise birtakım esrarengiz telefon konuşmaları yapmaktadır. Akşam tiyatroya giderler ve İbsen'in *Bebek Evi*'ni seyrederek (zaten başka ne seyredebilirler!) ve dile dökülmeyen bir anlaşmazlık olur, ikisi de bu anlaşmazlığı aşmaya çabalarlar ve mesele yokmuş gibi yaparlar.

Üçüncü sahne: Olan olur, Johan'dan darbe gelir. Johan, olabilecek en acımasız şekilde, başka birine âşık olduğunu ve Marianne'dan ayrılmak istediğini söyler. Johan harekete geçmek için hayat enerjisiyle dolmuş, yeni aşkının getirdiği neşe ve bencillikle canlanmıştır. Marianne'ın nutku tutulur, şaşkına döner, tamamıyla savunmasız ve hazırlıksız yakalanmıştır. Birkaç dakika içerisinde gözümüzün önünde kanayan bir yaraya dönüşür. Aşağılanmıştır, ne yapacağını bilemez.

Dördüncü sahne: Uzun bir süreden sonra tekrar görüşürler. Johan için işler iyi gitmemeye başlamıştır ama henüz çaktırmaz, tam tersine iyi görünür. Marianne ise toparlamaya başlamıştır, ama iyileşme emareleri belli belirsizdir ve üzerine geçmişin gölgesi düşer: Johan'a olan bağları, can yakan yalnızlık, her şeyin geçmişteki gibi olmasına duyulan özlem. Buluşmaları acı vericidir, barışma ve saldırganlık birbirine karışır, beceriksizcedir. Bazı kısa anlar birbirlerine dokunurlar yalnızlığın ve kayıtsızlığın ortasında. Her şey kırılıktır, zehirlenmiştir, bozulmuştur. Bu çok hüznü bir sahne diyebilirim.

Beşinci sahne: İşler iyice çığırından çıkar. Marianne gücünü toplamıştır ama Johan'ın gerçekte bağları kopmaya başlamıştır. Medeni bir şekilde, anlaşarak boşanmayı ve aynı avukatla çalışmayı düşünürler. Bir yaz akşamı boşanma kâğıtlarını imzalamak için Johan'ın ofisinde buluşurlar. Birdenbire büyük bir patlama yaşarlar, onca yıl bastırdıkları saldırganlık, nefret, acı ve öfke ortaya dökülür. Adım adım insanlıktan çıkarlar, sonunda o kadar fenalaşırlar ve delirirler ki tek bir gaileleri kalır: Birbirlerine fiziksel ve ruhsal olarak zarar vermek. İlk sahnedeki Peter ve Katarina'dan daha berbat bir duruma düşerler, zira Peter ve Katarina bu kavgaları en azından rutin haline getirmiştir ve daha az vahşidirler. Johan ve Marianne henüz kendilerini dizginlemeyi öğrenmemiştir. Kısacası, birbirlerini öldürmeye çalışırlar ve bunu neredeyse başarırlar.

Altıncı sahne: Bu sahnede yapmak istediğim bu yıkımdan iki yeni insanın doğmaya başlaması. Size çok iyimser gelebilir ama elimden başka türlü gelmedi. Hem Johan hem de Marianne göz yaşları vadisinden geçmiş, can pınarları canlanmıştır. Şöyle söyleyeyim: Kendileriyle ilgili yeni şeyler biliyorlardır artık. Bu sadece bir boyun eğme değildir, aşk ve sevgiyle ilgilidir. Marianne ilk defa oturur, hasta annesini dinler. Johan kendine karşı daha affedicidir

ve Marianne'a olgun bir şekilde daha iyi davranmaya başlar. Her şey hâlâ kafa karıştırıcıdır ve hiçbir şey daha iyi olmamıştır. Bütün ilişkiler birbirine karışmış, tartışılmaz bir şekilde birtakım zavallı tavizler üzerine kurulmuştur. Ama zihinleri artık bambaşka bir şekilde gerçekler dünyasındadır. En azından ben öyle olduklarını düşündüm. Ellerinde bir çözüm yoktur ve bu yüzden mutlu son da olmaz. Bir mutlu son bulabilmek güzel olurdu ama hiç olmadı, daha ilk sahneden bu çok kolay anlaşılabilir eserden estetik olarak öğrenen, sanata aşırı duyarlı insanlarla alay etmek için.

Başka ne diyebilirim? Bu eseri yazmak üç ayımı aldı ama yaşamak hayatımın büyük bir kısmını. Tam tersi olsaydı daha iyi mi olurdu bilemiyorum ama daha güzel olurdu. Bu insanlarla uğraşırken onlara karşı bir şefkat hissettim. Kendileriyle çeliştiler, bazen çocuklaştılar, bazen de yetişkin oldular. Bol bol saçmaladılar, bazen de mantıklı şeyler söylediler. Endişeli, mutlu, bencil, aptal, nazik, bilge, fedakâr, şefkatli, sinirli, kibar, duygusal, dirayetli ve sevimli oldukları. Hepsisi iç içe geçti. Bakalım şimdi ne olacak.

Fârö. Mayıs 1972

1

Masumiyet ve Panik

Marianne ve Johan evlerinde bir röportaj veriyorlar. Kanepede yan yana oturmuşlar, biraz gerginler. Koltukları alelade bir koltuk değil; 19. yüzyıl işi, yuvarlak, kıvrımlı ve yeşil kaplamalı, koltuğun kenarları sevimli, minderleri yumuşak, ayakları oymalı, tam bir ev rahatlığı. Masanın üzerinde bir gaz lambası göze çarpıyor. Arka planda çok büyük bir kitaplık var. Başka bir masanın üzerinde ise çay, kızarmış ekmek, marmelat ve şeri (tatlı İspanyol şarabı) hazır tutulmuş. Görüşmeyi yapacak olan Bayan Palm sırtı kameraya dönük oturuyor. Tabakların ve fincanların arasına bir ses kayıt cihazı yerleştirmiş. Sakallı bir fotoğrafçı odanın içinde dolaşiyor, bir görünüp bir kayboluyor.

Bayan Palm (neşeli bir şekilde): Heyecanımızı, gerginliğimizi atmak için hep sorulan, standart bir soruyla başlayalım isterseniz.

Johan: Pek heyecanlı sayılmam.

Marianne: Ben de.

Bayan Palm (daha da neşeli bir şekilde): Daha iyi. Sorumuz şu: Kendinizi birkaç kelimeyle nasıl tarif edersiniz?

Johan: Zor soruymuş.

Bayan Palm: O kadar da zor sayılmaz.

Johan: Yani verdiğim cevap yanlış anlaşılabilir.

Bayan Palm: Öyle mi dersiniz!

Johan: Evet, kendimi çok zeki, başarılı, genç, dengeli, seksi olarak tanımlarsam kendimle övünüyormuşum gibi gelebilir kulağa. Dünyada olup biteni vicdanlı bir şekilde takip eden, eğitilmiş, okumuş, sosyal ortamlarda sevilen bir adamım. Başka ne diyeyim, bilemedim. Arkadaş canlısı diyebilirim, benden daha kötü durumda olanlara bile arkadaşça ve nezaketle davranırım. Sportifim. İyi bir aile babasıyım. İyi bir erkek evladım. Hiç borcum yok ve vergilerimi muntazam öderim. Ne olursa olsun hükümete saygıda kusur etmem ve kraliyet ailemizi çok severim. Devlet kilisesinden ayrıldım. Bu

kadarı yeterli mi? Belki de daha ayrıntılı olmamı istiyorsunuz? Harika bir sevgiliyim, öyle değil mi Marianne?

Bayan Palm (gülümseyerek): Belki bu soruya geri döneriz. Ya siz Marianne? Siz kendinizi nasıl anlatırdınız?

Marianne: Ben mi? Şimdi ne desem... Johan'la evliyim ve iki kızım var.

Bayan Palm: Evet.

Marianne: Şu an aklıma başka bir şey gelmedi.

Bayan Palm: Düşünün lütfen.

Marianne: Johan'ın iyi bir insan olduğunu düşünüyorum.

Johan: Teşekkürler canım, çok nazıksın.

Marianne: On yıldır evliyiz.

Johan: Sözleşmeyi yeni uzattık.

Marianne: Mükemmelliğim konusunda Johan kadar emin olmasam da sizinle dürüst olayım, bu hayatı yaşadığım için oldukça mutluyum. İyi bir hayatım var, ne demek istediğimi anlıyorsanız. Şey, başka ne diyecektim. Ay, zormuş bu.

Johan: Güzel bir vücudu var.

Marianne: Alay etme. Soruya ciddi cevap vermeye çalışıyorum. İki kızım var, Karin ve Eva.

Johan: Az önce söyledin ya.

Bayan Palm (pes etmiş bir şekilde): Bu soruya daha sonra geri döneriz. Sözü açılmışken, kızlarınızla bir fotoğrafınızı çekelim. Tam burada, kanepede, anne ve babalarıyla bir aile fotoğrafı, ne dersiniz?

Marianne: Birazdan okuldan gelirler.

Bayan Palm: Çok iyi. Öyleyse biraz bilgi soruları sorayım. Kaç yaşındasınız?

Johan: Kırk iki yaşındayım ama hiç göstermiyorum, değil mi?

Marianne: Otuz beş yaşındayım.

Johan: Her ikimiz de gereğinden fazla burjuva, hali vakti yerinde ailelerden geliyoruz.

Marianne: Johan'ın babası doktor.

Johan: Annem ise annelik yapıyor, büyük ölçüde.

Marianne: Babam avukat. Benim de avukat olacağım baştan belliymiş. Yedi kardeşin en küçüğüyüm. Koskoca evi annem çekip çevirirdi, bugünlerde daha sessiz sakın.

Johan: Sakinledi mi diyorsun? (Kibarca gülümser).

Marianne: İkimizin de tuhaf yanı aslında ebeveynlerimizle çok iyi geçinmemiz. Beraber epey vakit geçiriyoruz. Öyle aman aman münakaşalarımız hiç olmamıştır.

Bayan Fru: Meslekleriniz hakkında bir şeyler söylemek ister misiniz?

Johan: Psikoteknik Enstitüsü'nde doçentim.

Marianne: Aile hukuku alanında uzmanlaştım ve bir hukuk bürosunda çalışıyorum. Çoğunlukla boşanma davalarına bakıyorum veya benzeri davalara. İşin ilginç tarafı bu davalarda muhatap olduğumuz insanlar...

Fotoğrafçı (araya girer): Birbirinize bakabilir misiniz rica etsem? Evet, aynen öyle. Şöyle yapsak... Affedersiniz.

Marianne: Korkunç bir şey bu, insan kendini aptal gibi hissediyor.

Bayan Palm: İlk seferlerde olur. Nasıl tanıştınız peki?

Marianne: Johan anlatsın.

Johan: Tanrım, işte *bu gerçekten enteresan!*

Marianne: Her halükârda ilk bakışta aşk diyemeyiz.

Johan: İkimizin de sosyal çevresi genişti ve sık sık farklı etkinliklerde karşılaşıyorduk. Üstelik birkaç yıllığına da olsa politik olarak aktiftik ve öğrenciyken tiyatro yaptık. Ama birbirimizin üzerinde derin bir etki bıraktığımızı söyleyemem. Marianne beni kibirli bulurdu.

Marianne: O zamanlar bir pop şarkıcısıyla ilişkisi vardı, herkes bunları konuşuyordu, herkesin gözünün önündeydi ve ona iğrenç bir adam havası veriyordu.

Johan: Marianne da o sıralar on dokuzundaydı, zengin babasının oğlu olmaktan başka hiçbir meziyeti olmayan bir gerizekâliyle evliydi.

Marianne: Ama çok nazik bir adamdı ve ben ona deli gibi âşıkıttım. Üstelik hemen hamile kalmıştım. Evlenmemde bunun da etkisi var.

Bayan Palm: Ama o zaman nasıl oldu da...

Johan: İkimiz bir araya geldik değil mi? Aslında bu Marianne'ın fikriydi.

Marianne: Bebeğim doğumdan hemen sonra öldü, biz de ayrıldık, biraz olsun rahatlayarak. O pop şarkıcısı da Johan'a kapıyı göstermişti ve Johan biraz daha az kibirli biri olmuştu. İkimiz de

biraz yalnız ve bunalmış hissediyorduk. Bu yüzden beraber olmayı önerdim. Birbirimize âşık değildik, sadece ikimiz de üzgündük.

Johan: Birlikte harika zaman geçirdik ve derslerimizde çok başarılı olduk.

Marianne: Beraber yaşamaya başladık. Annelerimizin bu işe çok şaşıracağını düşünüyorduk ama onların umurunda olmadı. Tam tersine, fırsat bu fırsat, çok iyi arkadaş oldular. Aniden Johan ile Marianne çifti olarak kabul görmüştük. Biz de altı ay sonra evlendik.

Johan: Üstelik artık âşık da olmuştuk birbirimize.

Marianne: Hem de çok.

Johan: İdeal evli bir çift olarak görülüyorduk.

Marianne: Hâlâ öyle görülüyoruz.

Bayan Palm: Hiç sorun çıkmadı mı peki?

Marianne: Maddi sıkıntımız hiç olmadı. Her ikimizin de ailelerimizle ve arkadaşlarımızla iyi ilişkileri var. Severek gittiğimiz, iyi işlerimiz var. Sağlığımız yerinde.

Johan: Vesaire, vesaire, neredeyse biraz fazla iyiyiz. Güven, düzen, rahatlık ve sadakat. Bu işi başarmışız gibi görünüyor.

Marianne: Tabii ki bizim de herkes gibi hemfikir olmadığımız oluyor, bu çok açık ama önünde sonunda orta yolunu buluyoruz.

Bayan Palm: Hiç kavga etmez misiniz?

Johan: E tabii, Marianne kavga eder benimle.

Marianne: Johan kolay kolay öfkelenmez, ben de sakinleşirim.

Bayan Palm: Kulağa harika geliyor tüm anlattıklarınız.

Marianne: Daha dün akşam sorunsuzluğun kendisinin çok ciddi bir sorun olduğunu söyledi birileri bize. Bu muhtemelen çok doğru. Bizimkisi gibi bir hayatın her zaman kendi tehlikeleri var, bunun çok farkındayız.

Johan: Dünya mahvolmuş ben ise oturmuş bahçemi ekip biçiyorum, bu hakkı kendimde görüyorum. Bütün siyasi sistemler yozlaşmış. Şu aralar kurtuluş müjdeleyenlerin düşüncesi bile midemi bulandırıyor. Oyunu kazananlar her zaman bilgisayarlara hükmedenler oluyor. Bu fikrimi kimse beğenirse de, kendi işime bakmaya ve başkalarının işine boş vermeye hakkım olduğunu düşünüyorum.

Marianne: Ben Johan gibi düşünmüyorum.

Bayan Palm: Öyle mi? Siz ne düşünüyorsunuz bu konuda?

Marianne: Ben insanlığa inanıyorum.

Bayan Palm: Bununla ne demek istiyorsunuz?

Marianne: Eğer tđm insanlar çocukluktan itibaren birbirini önemsemeyi ğrenseydi, eminim dđnya daha farklı bir yer olurdu.

Fotoğrafçı: Hareket etmeyin lđtfen. İfadenizi bozmayın. İşte böyle. Çok gđzel. Teřekkđrler.

Marianne: Karin ve Eva geldi. Söyleyeyim de hazırlansınlar.

Marianne aceleyle dışarı çıkar, kızlarıyla konuştuğu duyulur. Johan pipo içmeyi bırakır, Bayan Palm'a biraz kuşkuyla ama kibarca gđlđmser. Bayan Palm soğuk ayından bir yudum alır, bu sırada ne soracağını bilemez.

Johan: Açıkçası o kadar da basit değil.

Bayan Palm: Ne demek istiyorsunuz?

Johan: Önceden başımıza hiçbir şey gelmez diye dđřđnđrdđk. Gđnđmđzde ise başımıza her şeyin gelebileceğini biliyoruz. Aslında tđm fark bu.

Bayan Palm: Gelecekten korkuyor musunuz?

Johan: Geleceği dđřđnđyor olsam korkudan fel geçirirdim. En azından ben öyle dđřđnđyorum. Bu yđzden geleceği kafama takmıyorum. Bu eski, yuvarlak hatlı kanepeyi ve şu gaz lambasını seviyorum. Bana gđvende olduğumu hissettiriyor ama o kadar kırılgan bir yanılısama ki bu, neredeyse komik. İnançlı biri olmamama rağmen Bach'ın Aziz Matta Pasyonu'nu dinlemeyi severim nkđ beni dindarlık ve aidiyet hissiyle ilgili dđřđndđrđyor. Ailelerimizle ilişkilerime son derece bağlıyım nkđ bana ocukluğumdaki gđven duygusunu hatırlatıyor. Marianne'in insanlıktan bahsetmesini seviyorum. Yerli yersiz endişeye, vicdan yapmaya karşı iyi geliyor. Bence yaşayabilmek ve hayatından memnun olabilmek için bir teknik geliştirmek lazım. Birilerini umursamamak için çok alıştırma yapmalısın. En çok da hayatı hafife alanlara hayranım. Ben bunu yapamıyorum. Böyle bir hđner için yeterince mizah anlayışım yok. Bu açıklamalara dergide yer vermeye gerek yok, öyle değil mi?

Bayan Palm: Evet, kadın okuyucularımıza biraz fazla karmaşık gelebilir, bu söylediğimi yanlış anlamazsanız. (Sessizlik).

Johan: şimdi ne hakkında konuşalım?

Bayan Palm: Ah, daha bir sđrđ sorum var.

Marianne kızlarıyla (Eva on iki, Karin on bir yaşındadır) birlikte kanepeye oturur. Kızlar biraz gergindir, kıkırdarlar, utanırlar, sevinçlidirler. Fotoğraf seçimi için saçları taranmış, giysileri değişmiştir. Selamlaşır, fotoğrafçı poz için komutlar verir, yerlerini değiştirir. Johan piposunu elinden bırakmaz. Aile fotoğrafı çekildikten sonra çocuklar ikindi kayıntılarını yapmak, çikolata kremalı ve peynirli sandviçlerini yemek üzere izin isterler. Johan bir telefon görüşmesi yapması gerektiğini söyleyerek izin ister ve pek de nazik olmayan bir şekilde hızlıca uzaklaşır. Bayan Palm fırsatı değerlendirir. Ne de olsa bir kadın dergisi içindir röportaj.

Bayan Palm: Sanırım mezuniyetten sonra hiç görüşmedik.

Marianne: Okul arkadaşlarımızla sık sık görüşüyor musun?

Bayan Palm: Doğrusunu söylemek gerekirse görüşmüyorum. (Tahminde bulunarak) Anladığım kadarıyla Johan'la iyi geçiniyorsunuz, yanlış mıyım? Demek istediğim gerçekten mutlusunuz, öyle değil mi? Söylediğiniz her şey kulağa fevkalade hoş geliyor. Ama sorusu açık ki, hiç kimse, hiçbir ilişki bu kadar mükemmel olamaz.

Marianne: Mükemmel miyiz, bilmiyorum. Ama beraber iyi vakit geçirdiğimiz kesin. Yani beraber mutlu olduğumuz demek istiyorum. Muhtemelen mutluyuz.

Bayan Palm (üstüne giderek): Mutluluğu nasıl tanımlarsın?

Marianne: Tanımlamalı mıyım gerçekten?

Bayan Palm (ciddi bir şekilde): Bu bir kadın dergisi Marianne.

Marianne: Mutluluk hakkında bir şey söylesem Johan benimle alay eder. Hayır, yapamam. Sen kendin bir şeyler bulursun yazacak.

Bayan Palm (hınzırca): Kaçmaya çalışma. Konuyu kapatma böyle.

Marianne: Mutluluk, memnun olmak bence. Hiçbir şeyin özlemimi duymuyorum. Yaz dışında tabii ki (Sessizlik). Keşke hep böyle kalsa, hiçbir şey değişmese.

Bayan Palm (iyice kurcalayarak): Sadakat hakkında ne söylemek istersin?

Marianne: Ama lütfen.

Bayan Palm: Bana kullanabileceğim bir malzeme vermen lazım. Johan çok tatlı, çok hoş ama o buradayken çok az şey konuşabildik.

Marianne: Sadakat mi konuşalım?

Bayan Palm: Evet, sadakat hakkında konuşalım, kadınla erkek arasındaki sadakatten bahsediyorum elbette.

Marianne: Sadakat. Anladım ama ne desem ki.

Bayan Palm: Mesleki hayatında birçok kez karşılaşmışsındır böyle...

Marianne: Sadakat zaten çok açık bir mesele. Sadakat asla zorlamayla ya da niyet edilerek olmaz. Asla sadakat sözü verilemez. Sadakat ya vardır ya da yoktur. Johan'a sadık olmayı seviyorum, o yüzden ona sadığım. Ama tabii ki yarın ya da gelecek hafta ne olur bilmiyorum.

Bayan Palm: Johan'a hep sadık mıydın?

Marianne (soğuk bir şekilde): Biraz *fazla* özel konuşmaya başladık.

Bayan Palm: Affedersin. Son bir sorum var, hazır Johan telefondayken. Aşk hakkında ne dersin? Aşk hakkında bir şeyler *kesin* söylemelisin. Bu röportaj dizisinde herkesten aşk hakkında bir şeyler söylemesini istedik.

Marianne: Söylemek istemiyorsam ne olacak?

Bayan Palm: O zaman benim bir şeyler uydurmam gerekecek ve inan bana, daha iyi olmaz.

Marianne: Hiç kimse bana aşkın ne olduğunu söylemedi. Ayrıca ne olduğunu bilmenin gerekli olduğundan bile emin değilim. Ama ayrıntılı bir tanım istiyorsan İncil'e bakabilirsin, Pavlos aşkın, sevginin ne olduğunu tanımlar. Yalnız bu tanımın tek kusuru bizi yalancı çıkarması. Eğer aşk Pavlos'un tanımladığı gibiyse çok nadirdir, neredeyse tek bir kişi bile bu aşkı yaşamamıştır. Ama düğünlerde ve diğer önemli günlerde yüksek sesle okunan bu bölüm oldukça etkili. Birlikte yaşadığın kişiye nazik davranman yeterli bence. Hassasiyet de iyidir. Mizah, yoldaşlık ve hoşgörü. Aşırıya kaçmadan, birbirine nazımın geçmesi. Eğer bunları sağlayabilirsen, o zaman ... aşk o kadar da önemli değildir.

Bayan Palm: Neden bu kadar sinirlendin?

Marianne: Meslek hayatımda o kadar çok insanla karşılaşıyorum ki, birbirlerinden duygusal olarak o kadar talepkârlar ki hepsi bu taleplerin, beklentilerin altında eziliyor. Bu barbarca bir şey. Dileğim...

Bayan Palm: Nedir dileğin?

Marianne: Bilmiyorum. Bu sorunu çözemiyorum ve bu yüzden bu konuda konuşmak istemiyorum. Ama isterdim ki... keşke istemediğimiz bir sürü rolü oynamak zorunda kalmasaydık, birbiri-

mizle daha basit, daha şefkatli olsaydık. Sen de böyle düşünmüyor musun?

Bayan Palm (canlanmış bir şekilde): Keşke biraz daha romantizm olsaydı!

Marianne: Hayır, demek istediğim bu değildi. Aslında tam terisini söylemek istedim. Görüyorsun ne kadar kötü ifade ediyorum kendimi. Bunun yerine, yemekten ve çocuklardan bahsetsek olmaz mı? En azından daha somut olur.

Bayan Palm: Haklısın, belki de biraz fazla uçtuk.

Marianne: Sanırım öyle oldu (kibarca gülümser).

Bayan Palm: Peki hem mesleğinizi hem de evi aynı anda nasıl idare ediyorsunuz?

Johan ve Marianne, Peter ve Katarina'yı akşam yemeğine davet etmişlerdir. Kızlar servis yapıyorlar. Keyifler yerinde. Johan bir kadın dergisini eline almış, yüksek sesle okuyor.

Johan (okuyarak): “Marianne’ın gözleri halk şarkılarındaki gibi masmavi, kendiliğinden ışıltılı parlıyor. Hem mesleğini hem de ev işlerini nasıl idare ettiğini sorduğumda ise gülümsemesi içe doğru dönüyor, tatlı bir sırı saklıymış gibi biraz kaçamak bir cevap veriyor. Her şeyin iyi gittiğini, Johan’la birbirlerine yardımcı olduklarını söylüyor. Karşılıklı anlayış diyor aniden ve yeniden parlıyor gözleri. O sırada Johan aramıza katılıyor ve aile mirası olan güzel koltukta yerini alıyor. Kolunu korur gibi Marianne’in omzuna atıyor, Marianne ise duyduğu emniyet ve güven duygusuyla gülümseyerek Johan’a iyice sokuluyor. Bu yüzden oradan ayrılırken gidişime, yeniden başa kalabilecek olmalarına içten içe sevinmiş olabileceklerini fark ediyorum. Genç, güçlü, mutlu iki insan, hayata karşı pozitif bakmayı ve bunu yaparken de aşkı ilk sıraya koymayı ihmal etmeyenlerden.”

Johan okumayı bitirince diğerleri alkışlamaya başlar. Sonra biraz daha yemek ve şarap alırlar.

Marianne: Bu şaheseri okuduğumuzda ölesiye pişman olduk röportaj verdiğimiz ve hemen hemen her satırında değişiklikler yapmak istedik ama yazı işleri bize çok geç olduğunu söyledi. Bir yanlış anlaşma olmuş, sayı çoktan matbaaya gitmiş.

Johan: Cidden yetkililere, basın kuruluna şikâyet etmeyi düşündük ama annelerimiz ve kızlar harika buldu röportajı, biz de vazgeçtik. Yani benim en çok bozulduğum şey benim gözlerimden bahsetmemeleri. Katarina, bir baksana, benim gözlerim esrarengiz bir şekilde ışıltamıyor mu?

Katarina: Ben sadece karanlık dehlizler görüyorum gözlerinde. Gerçekten çok seksi.

Peter: Katarina sana çok düşkün bu son zamanlar.

Katarina: Gel kaçalım beraber, ne dersin Johan?

Marianne: Biraz değişiklik çok iyi gelir Johan'a. On yıldır evliyiz ve prangalarından hiç kurtulamadı, beni hiç aldatmadı.

Peter: Bundan bu kadar emin misin?

Marianne: En başından o ne derse inanmaya karar verdim. Öyle değil mi Johan?

Peter: Katarina, bak duy bunu.

Katarina: Aman Peter, Johan senden daha akıllıca yalanlar söylüyordur kesin, aptal sevgilim benim.

Johan: Hayal gücüm yok, ne yazık.

Peter: İşte bu! Hayal gücü olmayanlar, olanlardan çok daha iyi yalan söyler.

Katarina: Peter yalan atarken o kadar çok ayrıntıya boğuyor ki bazen gerçekten etkileniyorum.

Marianne: Bu arada Peter'in *Bilim Teknik* dergisindeki makalesini okudum. Ben bile neden bahsedildiğini anlayabildim.

Peter: Katarina yazdı o makaleyi.

Johan: Demek o kadar zekisin Katarina?

Peter: Almanya'daydım. Aramışlar, yazı istemişler, Katarina da hemen oturmuş yazmış. Bana da telefonda okudu.

Marianne: Katarina yazdıysa makaleyi niye senin ismini yazmışlar?

Katarina: Kadınların ezilmesiyle ilgili değil bu durum. Biliyorsun, biz hep beraber çalışıyoruz.

Johan: Nasıl imreniyorum size.

Peter: Aramızın nasıl olduğunu bilsen böyle demezdin. Dürüst olmak gerekirse aramız felaket şu ara. Şerefine Katarina! Johan ve Marianne'layken anlatmamda bir sakınca yok sanırım.

Marianne: Ne oldu Katarina?

Katarina: Hiçbir şey. Hiçbir şey olmadı. Sadece Peter'in bazen çok savsak ve patavatsız olduğunu düşünüyorum.